

**PAŽYMA DĖL SKUNDO
PRIEŠ VALSTYBINĖS ENERGETIKOS INSPEKCIJOS PRIE ENERGETIKOS
MINISTERIJOS KLAIPĖDOS TERITORINĮ SKYRIŲ**

2011-09-14 Nr. 4D-2011/1-522
Vilnius

I. SKUNDO ESMĖ

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X ir Y (toliau – pareiškėjai) skundą dėl Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos Klaipėdos teritorinio skyriaus pareigūnų galimo biurokratizmo nagrinėjant pareiškėjų 2011-02-17 skundą.

Pareiškėjai skunde nurodė, kad:

1) akcinė bendrovė „Klaipėdos energija“ 2010 m. gruodžio mėnesį iš jų pareikalavo sumokėti už bendrojo naudojimo patalpų šildymą „<...> ne įstatymu nustatytais proporcijomis“, todėl 2011-01-04 kreipėsi į šilumos tiekėją akcinę bendrovę „Klaipėdos energija“, „<...> reikalaujami suteikti informaciją, kokiomis proporcijomis kiekvienas bendrų patalpų bendraturtis prisideda apmokant išlaidas už bendrų patalpų šildymą“. Akcinė bendrovė „Klaipėdos energija“ į minėtą klausimą informacijos nesuteikė.

2) 2011-02-17 kreipėsi į Vartotojų teisių apsaugos tarnybą dėl mokesčio už bendrų patalpų šildymą pagrįstumo ir informacijos nesuteikimo;

3) Vartotojų teisių apsaugos tarnyba 2011-02-17 skundą pagal kompetenciją 2011-03-04 persiuntė Valstybinei energetikos inspekcijai prie Energetikos ministerijos;

4) Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos Klaipėdos teritorinis skyrius (toliau – Inspekcijos Klaipėdos skyrius) 2011-04-29 pateikė atsakymą į jų 2011-02-17 skundą, kuris yra neišsamus, nepagrįstas faktiniais duomenimis.

II. TYRIMAS IR IŠVADOS

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius Romas Valentukevičius 2011-06-16 raštu Nr. 4D-2011/1-522/3D-1421 „Dėl informacijos pateikimo“ kreipėsi į Inspekcijos Klaipėdos skyriaus vedėją Viktorą Alekną bei 2011-06-16 raštu Nr. 4D-2011/1-522/3D-1422 „Dėl informacijos pateikimo“ į valstybės įmonės Registrų centro Klaipėdos filialo vadovą ir 2011-06-16 raštu Nr. 4D-2011/1-522/3D-1422 „Dėl informacijos pateikimo“ į Klaipėdos miesto savivaldybės administraciją, prašydamas pateikti teisės aktais pagrįstus ir išsamius atsakymus į Seimo kontrolieriaus pateiktus klausimus bei su tuo susijusių dokumentų kopijas.

2. Inspekcijos Klaipėdos skyriaus vedėjas Viktoras Alekna 2011-07-26 raštu Nr. (14)R-779, valstybės įmonės Registrų centro Klaipėdos filialo direktorius Egidijus Šakalys 2011-06-22 raštu Nr. (4.4.2.)S-620 bei Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktorė Judita Simonavičiūtė 2011-07-13 raštu Nr. (4.17.)-R2-2349 Seimo kontrolieriui pateikė prašytą informaciją bei dokumentų kopijas.

3. Iš pirmiau minėtų institucijų pateiktos informacijos nustatyta, kad

3.1. Neįrengtos pastogės (unik. Nr. ...), esančios ..., Klaipėdos m., bendras plotas - 100,08 m².

3.2. Neįrengta pastogė (unik. Nr. ...), esanti ..., Klaipėdos m., nekilnojamojo turto registre registruota atskiru nekilnojamojo turto objektu. Vadovaujantis Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo 7 straipsniu, šios pastogės dalies prijungimas prie buto yra nekilnojamo daikto formavimas, kuris turi būti vykdomas Statybos įstatymo nustatyta tvarka. Nekilnojamasis daiktas laikomas baigtu formuoti, kai yra

nustatyti jo kadastro duomenys ir teisės aktų nustatyta tvarka priimtas viešojo administravimo subjekto sprendimas nekilnojamąjį daiktą suformuoti.

3.3. X ir Y, gyvenančių ..., Klaipėda, 2011-02-17 pareiškimas (skundas) buvo pateiktas Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai (gautas 2011-02-21, reg. Nr. 7-389). Pareiškėjų skundas 2011-03-04 buvo persiūstas, pagal kompetenciją nagrinėti Valstybinei energetikos inspekcijai prie Energetikos ministerijos (gautas 2011-03-10, reg. Nr. 4R(5)-198), kuri 2011-03-14 pareiškėjų prašymą (skundą) persiuntė nagrinėti Inspekcijos Klaipėdos skyriui. Skundo nagrinėjimas buvo pavestas Inspekcijos l. e. p. vyriausiajam inžinieriui inspektoriui Antanui Katinui.

3.4. Inspekcijos Klaipėdos skyrius 2011-03-25 raštu Nr. 14.4.OV-88 kreipėsi į šilumos tiekėją AB „Klaipėdos energija“ ir namo, esančio ..., Klaipėdoje (toliau - Namas) valdytoją, daugiabučių namų savininkų bendriją „...“ (toliau - Bendrija), prašydamas pateikti iki 2011-04-04 išsamią informaciją, reikalingą pareiškėjų prašymui (skundui) tinkamai išnagrinėti. Atsižvelgiant į tai, kad prašomu terminu buvo pateikta nevisa reikiama informacija, Inspekcijos Klaipėdos skyrius 2011-04-11 raštu Nr. 14AOV-109 pakartotinai pateikė prašymą AB „Klaipėdos energija“ dėl išsamios informacijos dėl pareiškėjų teisių pažeidimo, kartu įspėdamas, kad už teisėtų Inspekcijos reikalavimų nevykdymą bus taikoma administracinė nuobauda pagal ATPK 99(4) straipsnį.

3.5. Inspekcijos Klaipėdos skyriaus vedėjas, vadovaudamasis Valstybinės energetikos inspekcijos prie Ūkio ministerijos viršininko 2007-05-10 įsakymu Nr. 46 patvirtintų Išankstinio skundų ne teisme dėl energetikos objektų, įrenginių ir apskaitos priemonių gedimų, eksploataavimo, energijos kokybės reikalavimų, energijos apskaitos ir mokėjimo už suvartotą energiją pažeidimų, avarių, energijos tiekimo nutraukimo, sustabdymo ar ribojimo nagrinėjimo taisyklių 25 punktu, 2011-04-11 pareiškėjų prašymo (skundo) nagrinėjimo terminą pratęsė iki 2011-04-29.

3.6. Inspekcijos Klaipėdos skyrius 2011-04-29 priėmė sprendimą Nr. 14.4 OV-136 „Dėl X ir Y skundo“, kuriuo, įvertinęs visas aplinkybes bei pateiktus įrodymus ir vadovaudamasis Skundų nagrinėjimo taisyklių 30 punktu, priėmė sprendimą pareiškėjų prašymą (skundą) atmesti. Apie priimtą sprendimą pareiškėjai buvo informuoti.

3.7. Inspekcijos Klaipėdos skyriaus darbuotojai į pareiškėjų butą, kuris yra nurodytas pareiškėjų prašyme (skunde), faktinių duomenų tikrinti nebuvo nuvykę, nes teisės aktai imperatyviai neįpareigoja kiekvienu atveju tiriant skundą vykti į vietą tikrinti faktinių duomenų.

3.8. Pareiškėjų prašymą (skundą) nagrinėjęs pareigūnas, vadovaudamasis teisės aktais, Valstybės tarnybos įstatyme įtvirtintais principais ir atsižvelgdamas į skundo nagrinėjimo metu gautą medžiagą, išanalizavo pateiktus duomenis bei įrodymus ir nusprendė, jog jie yra pakankami pareiškėjų prašymui (skundui) išnagrinėti ir pagrįstam bei teisėtam sprendimui priimti.

3.9. Inspekcijos Klaipėdos skyrius iš pareiškėjo prašymo (skundo) nagrinėjimo metu gautos medžiagos padarė išvadą, jog pareiškėjas atliko šilumos įrenginių montavimo ir jų prijungimo (šildymo sistemos rekonstrukcijos) darbus. Tokiu atveju pagal Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010-10-25 įsakymu Nr. 1-297, 16 punktą Vartotojas, baigęs pastato šilumos įrenginių montavimo ir jų prijungimo darbus, privalo gauti Inspekcijos šilumos įrenginių techninės būklės patikrinimo aktą - pažymą ir jo kopiją pateikti šilumos tiekėjui.

3.10. Akcinė bendrovė „Klaipėdos energija“, vadovaudamasi Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010-10-25 įsakymu Nr. 1-297, 29.2.2. punktu, pareiškėjams skaičiuoja mokesčius už šilumos energiją. Kaip teigia Inspekcijos Klaipėdos skyrius, Šilumos vartotojui priskiriamas šilumos kiekis bendrojo naudojimo patalpų šildymui skaičiuojamas suvartotą šilumos kiekį, priskirtą Namu bendrojo naudojimo patalpų šildymui, išdalinus proporcingai kiekvienam bendraturčiui pagal turimą patalpų naudingąjį plotą.

3.11. Pagal akcinės bendrovės „Klaipėdos energija“ pateiktą informaciją, akcinė bendrovė „Klaipėdos energija“ kitiems Namu butų ir kitų patalpų savininkams sąskaitų neįrengtos pastogės turimam plotui neteikė, nes kitų Namu bendraturčių turimi mansardos ploto vienetai nėra atskirti šiltomis atitvaromis ir neeksploatuojami.

4. Valstybinės energetikos inspekcijos prie Ūkio ministerijos viršininko 2007-05-10 įsakymu Nr. 46 patvirtintų Išankstinio skundų ne teisme dėl energetikos objektų, įrenginių ir apskaitos priemonių gedimų, eksploatavimo, energijos kokybės reikalavimų, energijos apskaitos ir mokėjimo už suvartotą energiją pažeidimų, avarių, energijos tiekimo nutraukimo, sustabdymo ar ribojimo nagrinėjimo taisyklių (toliau - Taisyklės) 1 punkte nurodyta, kad šios Taisyklės reglamentuoja išankstinę skundų dėl energetikos objektų, įrenginių ir apskaitos priemonių gedimų, eksploatavimo, energijos kokybės reikalavimų, energijos apskaitos ir mokėjimo už suvartotą energiją pažeidimų, avarių, energijos tiekimo nutraukimo sustabdymo ar ribojimo nagrinėjimo ne teisme tvarką.

Taisyklių 21 punkte nurodyta, kad Inspekcijos pareigūnas, nagrinėjantis skundą, išsiaiškina ginčo esmę, ištiria turimus įrodymus ir imasi priemonių šalims sutaisyti.

5. Inspekcijos Klaipėdos skyrius, nagrinėdamas pareiškėjų 2011-02-17 prašymą (skundą) dėl mokesčio už šildymą pagrįstumo ir informacijos nepateikimo, neprašė akcinės bendrovės „Klaipėdos energija“ pateikti informaciją, kokiomis proporcijomis kiekvienas gyvenamojo namo ..., Klaipėdoje, bendraturtis prisideda apmokant išlaidas už bendrųjų patalpų šildymą, nors šios aplinkybės išsiaiškinimas ir buvo pareiškėjų prašymo (skundo) esmė.

Pareiškėjai gavę Inspekcijos Klaipėdos skyriaus 2011-04-29 sprendimą, taip ir nesužinojo, ar jie tik vieni moka akcinei bendrovei „Klaipėdos energija“ pagal faktiškai turimą (užimamą) gyvenamajame name ..., Klaipėdoje, plotą už bendrųjų patalpų šildymą, ar ir kiti minėto namo gyventojai už bendrųjų patalpų šildymą moka pagal faktiškai turimą (užimamą) plotą tame name. Taip pat jiems nebuvo suteikta informacija, kaip teisingai turėtų būti skaičiuojamas mokestis už bendrųjų patalpų šildymą, tai yra pagal faktiškai turimą (užimamą) tame name plotą, ar kitaip.

6. Taisyklių 30 punkte numatyta, kad Inspekcijos pareigūnas, išnagrinėjęs skundą, surašo laiško, kuriame nurodomas priimtas sprendimas (tuo atveju, kai yra paskirtas VEI centrinio padalinio skundą kontroliuojantis pareigūnas, suderina su juo paruoštą laiško projektą), projektą ir perduoda jį Inspekcijos viršininkui (Inspekcijos teritorinio skyriaus vedėjui). Laiško projekte turi būti nurodytos faktinės aplinkybės, nustatytos skundo nagrinėjimo metu, teisės aktai, kuriais vadovaudamasis pareigūnas parengė laiško projektą.

7. Pažymėtina, kad Inspekcijos Klaipėdos skyrius, neturėdamas jokios kompetentingų institucijų patvirtintos informacijos, 2011-04-29 sprendime konstatavo, jog pareiškėjai nevykdė Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010-10-25 įsakymu Nr. 1-297, 16 punkto reikalavimų (nesikreipė į Inspekciją dėl sumontuotų įrenginių pripažinimo tinkamais naudoti ir negavo sumontuotų įrenginių techninės būklės patikrinimo akto - pažymos, kurios kopiją turėjo pateikti šilumos tiekėjui), kas vėliau, po Seimo kontrolieriaus reikalavimo atlikti faktinių aplinkybių patikrinimą vietoje, 2011-07-12 buvo nustatyta, kad bute, adresu ..., Klaipėdoje, ir virš jo esančioje palėpėje nėra šildymo sistemos, tai yra nėra įrengtų šildymo radiatorių, šildymo prietaisai, numatyti 2010-03-04 suderintame vidaus šildymo sistemos projekte, nesumontuoti.

8. Apibendrinus tai, kas išdėstyta pirmiau, teigtina, kad Inspekcijos Klaipėdos skyrius, kuris yra valstybės institucija ir pagal Konstitucijoje įtvirtintus principus privalo tarnauti žmonėms ginant žmogaus teises ir teisėtus interesus kompetencijos ribose, vengia tai daryti, tai yra priimtame sprendime nepateikia atsakymo pareiškėjams į jų prašymo (skundo) esmę, konstatuoja faktines aplinkybes, kurios neatitinka tikrovės ir tuo pažeidžia žmogaus teisę į gerą viešąjį administravimą. Pagal Seimo kontrolierių įstatymo 2 straipsnio 1 dalį, toks pareigūnų darbas yra laikomas biurokratizmu.

9. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.82 straipsnio 1, 3 bei 5 dalyse teigiama: „1. Butų ir kitų patalpų savininkams bendrosios dalinės nuosavybės teise priklauso namo bendro naudojimo patalpos, pagrindinės namo konstrukcijos, bendrojo naudojimo mechaninė, elektros,

sanitarinė–techninė ir kitokia įranga. 3. Butų ir kitų patalpų savininkai privalo proporcingai savo daliai apmokėti išlaidas namui išlaikyti ir išsaugoti, mokėti mokesčius, rinkliavas ir kitas įmokas, taip pat reguliariai daryti atskaitymus kaupti lėšas, kurios bus skiriamos namui atnaujinti. 5. Buto ir kitų patalpų savininkui priklausanti bendrosios dalinės nuosavybės dalis yra lygi jam nuosavybės teise priklausančių patalpų naudingojo ploto ir gyvenamojo namo naudingojo ploto santykiui.“.

10. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus išplėstinė teisėjų kolegija 2009-11-27 nutartyje civilinėje byloje Nr. 3K-7-515/2009 pateikė Civilinio kodekso 4.82 straipsnio 5 dalies aiškinimą.

„Dėl CK 4.82 straipsnio 5 dalies aiškinimo ir taikymo

CK 4.82 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad butų ir kitų patalpų savininkų bendrosios dalinės nuosavybės dalis yra lygi jam nuosavybės teise priklausančių patalpų naudingojo ploto ir gyvenamojo namo naudingojo ploto santykiui. Šioje teisės normoje įtvirtintas proporcingumo principas, kuris reiškia, kad kiekvieno butų ir kitų patalpų savininko bendrosios dalinės nuosavybės dalis yra nustatoma kaip atitinkama proporcija. Ji apskaičiuojama visą konkrečiam butų ir kitų patalpų savininkui nuosavybės teise priklausančių patalpų gyvenamajame name naudingąjį plotą palyginant su gyvenamojo namo visu naudinguoju plotu. <...>.

Šios teisės normos prasme butų ir kitų patalpų savininkų nuosavybės teise priklausančių patalpų gyvenamajame name naudingasis plotas suprantamas kaip visas tame name savininko faktiškai turimas (užimamas) plotas. Pažymėtina ir tai, kad nustatant bendraturčio faktiškai turimą (užimamą) plotą yra teisiškai nereikšminga atitinkamų patalpų funkcinė bei naudojimo paskirtis, taip pat naudojimosi jomis dažnumas, intensyvumas ir pan. Priešingas aptariamąsios teisės normos aiškinimas galėtų iškreipti proporcingumo principą ir nulemti neproporcingai dideles arba mažas konkretaus butų ar kitų patalpų savininko išlaidas, susijusias su nuosavybės teisės į bendrąją dalinę nuosavybę įgyvendinimu. Tai, kad poįstatyminiai teisės aktai nereglamentuoja tokio, kaip pirmiau nurodytas, patalpų naudingojo ploto skaičiavimo, neteikia teisinio pagrindo kitaip aiškinti CK 4.82 straipsnio 5 dalį. Šiai teisės normai taikyti reikšmingas patalpų naudingasis plotas apskaičiuotinas atitinkamai pagal analogiją taikant teisės aktus, reglamentuojančius buto bendrojo ploto ir negyvenamųjų pastatų bendrojo ploto skaičiavimą“.

11. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, akcentuotina, kad daugiabučių namų savininkų bendrija „...“ šildymo sistemos modernizacijos bendrųjų darbų samatą bei akcinė bendrovė „Klaipėdos energija“ mokesčių už bendrųjų patalpų šildymą turėtų paskirstyti tarp namo gyventojų/patalpų savininkų pagal faktiškai jų turimą (užimamą) tame name plotą, neatsižvelgiant į tai, ar patalpų savininkai yra tas patalpas įsirengę, ar ne, ar naudojami jomis, ar nesinaudoja.

III. SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Seimo kontrolierius nusprendžia:

X ir Y skundą dėl Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos Klaipėdos teritorinio skyriaus pareigūnų galimo biurokratizmo pripažinti pagrįstu.

IV. SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Seimo kontrolierius rekomenduoja:

Valstybinės energetikos inspekcijai prie Energetikos ministerijos

Atkreipti dėmesį į šioje pažymoje išdėstytas aplinkybes ir imtis priemonių, kad pareiškėjų 2011-02-17 prašymas (skundas) būtų išnagrinėtas pakartotinai. Jei pareiškėjų 2011-02-17 prašyme (skunde) yra klausimų, kurių nagrinėjimas nepriklauso Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos kompetencijai, imtis priemonių, kad jų nagrinėjimas būtų perduotas kompetentingoms institucijoms.

Apie rekomendacijos nagrinėjimo rezultatus Seimo kontrolierių informuokite iki 2011-11-15.

Akcinei bendrovei „Klaipėdos energija“ ir daugiabučių namų savininkų bendrijai „...“

Atkreipti dėmesį į šios pažymos 10 – 11 punktų nuostatas.

Seimo kontrolierius

Romas Valentukevičius

Vilija Burzdikienė, 8 706 65121